

POLITIET
OSLO POLITIDISTRIKT

Oslo kommune

SaLTO

SAMMEN LAGER VI ET TRYGT OSLO

Veileder ved bekymring – Hvordan forebygge og håndtere hatkriminalitet og voldelig ekstremisme ?

SaLTo kontaktforum for forebygging av voldelig ekstremisme,
April 2015

SaLTo er et samarbeid mellom Oslo politidistrikt og Oslo kommune
om kriminalforebyggende tiltak blant barn og unge.

www.salto.oslo.no

Innhold

1. Om veilederen	3
2. Informasjons- og taushetsplikt – samtykke	3
3. Definisjoner og sentrale begrep	4
4. SaLTo-modellen og organisering av samarbeid	5
5. SaLTo-dokumenter	5
6. Nettsider, informasjon og lenker	7
7. Hva gjør jeg ved bekymring?	8
8. Mulige bekymringstegn	9
9. Mulige risiko- og beskyttelsesfaktorer	10
10. Mulige tiltak	11
11. Viktige telefonnummer og notater	12

Forkortelser brukt i dokumentet:

PST – Politiets sikkerhetstjeneste

RVTS – Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging

Hvordan forebygge og håndtere hatkriminalitet og voldelig ekstremisme?

1

Om veilederen

Denne veilederen er ment å gi fakta og tips om hvordan vi kan møte, følge opp og forebygge ung ekstremisme. Den er tiltenkt ansatte i skole, barnevern, helse, fritid, NAV, politi m.m. som jobber med ungdom. Ansatte i kommunen og politiet har plikt til å forebygge og avverge alvorlige lovbrudd, herunder hatkriminalitet og voldelig ekstremisme. Veilederen ble første gang gitt ut i januar 2014. Den er også gitt ut på engelsk.

I veilederen finner du først litt fakta, dvs. aktuelle definisjoner, begreper, handlingsplaner, litteratur, lenker, kontaktpersoner m.m. Du finner også tips om *bekymringstegn (side 9)*, *avklaring (side 10)* og *mulige tiltak (side 11)*.

Når du har drøftet bekymringen med kollegaer og din leder må dere vurdere om andre etater skal ha bekym-

ringsmelding eller om andre etater skal kontaktes for samarbeid. Bekymringen følges om nødvendig opp med en avklaring før det eventuelt settes inn relevante, forebyggende tiltak.

Det benyttes i hovedsak kjente tiltak og tjenester innenfor skole, barnevern, helse, kultur-fritid, NAV, kriminalomsorg, politi m.m. Dialog, råd-, veiledning og oppfølgingssamtaler må tilpasses utfordringene, situasjonen og relasjonene til den aktuelle personen. Alvorlige bekymringer meldes av lokalt politi til Politiets sikkerhetstjeneste (PST).

www.salto.oslo.no

Dette er nettsiden til SaLTo. Der finner du mer info om SaLTo – og en del informasjon om hvordan forebygge hatkriminalitet og voldelig ekstremisme.

2

Informasjons- og taushetsplikt, samtykke og plikt til å avverge lovbrudd

Generelle og spesielle lover- og regelverk for taushetsplikt, samarbeid, informasjon, lagring av informasjon m.m. gjelder også for hatkriminalitet og voldelig ekstremisme. Regler for sensitive personopplysninger kan være relevant. Personers politiske eller religiøse oppfatning er å anse som en sensitiv personopplysning, jf Personopplysningsloven § 2 (lov nr. 32/2000).

Et samarbeid bør bygge på samtykke fra den det gjelder, eventuelt dennes foreldre eller foresatte. Der

det ikke er mulig eller naturlig å få et samtykke bør det vurderes å anvende unntaksbestemmelsene i taushetsplikten. De mest relevante unntaksbestemmelsene som gjør at man kan dele opplysninger med andre forvaltningsorganer selv om personen ikke samtykker er:

Forvaltningsloven § 13b, nr. 5 og 6: Gjelder for ansatte i fritidsklubber, utekontakter, skolen, SaLTo, og de som utfører tjeneste eller arbeid for disse m.m.

Barnevernloven § 6-7, 3. ledd: Gjelder for ansatte i barnevernet og de som utfører tjeneste eller arbeid for barnevernet.

Sosialtjenesteloven § 44, 3. ledd: Gjelder for ansatte i NAV og de som utfører tjeneste eller arbeid for kommunen etter denne loven.

Helse- og omsorgstjenesteloven § 12-1, 3. ledd: Gjelder for enhver som utfører tjeneste eller arbeid etter denne loven.

Vi minner for øvrig om plikten til å avverge alvorlige lovbrudd:

AVVERGELSESPLIKTEN (STRL. § 139)

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som unnlater å anmelde til politiet eller på annen måte søker å avverge en straffbar handling eller følgene av den, på et tidspunkt da dette fortsatt er mulig og det fremstår som sikkert eller mest sannsynlig at handlingen vil bli eller er begått. Avvergingsplikten gjelder uten hensyn til taushetsplikt og innebærer en plikt til å avverge en rekke alvorlige lovbrudd. Se strl. § 139 for mer info. Det anbefales at juridisk bistand innhentes for å forklare hva dette innebærer for din arbeidsplass.

3

Definisjoner og sentrale begrep

Hatkriminalitet

Hatkriminalitet er straffbare handlinger som helt eller delvis er motivert av negative holdninger på grunn av etnisitet, religion, homofil orientering og/eller nedsatte funksjonsevne.

Drapet på Benjamin Hermansen på Holmlia i 2001 er en av de mest alvorlige hatkriminalitet-sakene i Oslo i nyere tid. Oslo politidistrikt har utgitt rapporter om hatkriminaliteten i Oslo i 2012, 2013 og 2014.

Voldelig ekstremisme

Med voldelig ekstremisme menes personer og organisasjoner som er villige til å bruke vold for å nå sine politiske, ideologiske eller religiøse mål. Den voldelige ekstremismen kan være relatert til høyreekstremisme, venstreekstremisme, ekstrem islamisme m.m.

Radikalisering

Radikalisering er en prosess som under gitte forutsetninger kan føre til at en person i økende grad aksepterer bruk av vold for å nå politiske, ideologiske eller religiøse mål. Prosessen kan være svært kompleks med mange faktorer som spiller inn eller en mer enkel prosess hvor noen få faktorer blir avgjørende.

Avradikalisering

Avradikalisering er en prosess som under gitte forutsetninger kan føre til at en person i mindre grad aksepterer bruk av vold for å nå politiske, ideologiske eller religiøse mål.

Nettekstremisme

Radikalisering og voldelig ekstremisme på internett. Nettekstremismen består i å fremme ekstreme ideologier og ytringer på internett, som kan rammes av straffeloven § 135 om diskriminerende og hatefulle ytringer.

4

SaLTo-modellen og organisering av samarbeid

Lokalt samarbeid mot voldelig ekstremisme i Oslo

Oslo kommune og Oslo politidistrikt er sentrale aktører i det kriminalitetsforebyggende arbeidet i Oslo. Politirådet i Oslo og SaLTo har ansvar for å koordinere og iverksette forebygging lokalt. En bred, god og konstruktiv dialog med andre statlige instanser, organisasjoner, lokalmiljø og befolkningen er en forutsetning for og lykkes.

SaLTo – samarbeidsmodell

SaLTo er en samarbeidsmodell mellom Oslo kommune og Oslo politidistrikt om kriminalitetsforebyggende arbeid blant barn og unge i alderen 12–22 år. Når det gjelder forebygging av hatkriminalitet og voldelig ekstremisme jobber SaLTo uten aldersgrenser. Modellen ble etablert i 2004 - og i hele byen i 2006. Forebygging av hatkriminalitet og voldelig ekstremisme er integrert i det øvrige kriminalitetsforebyggende arbeidet.

SaLTo kontaktforum for forebygging av hatkriminalitet og voldelig ekstremisme

Kontaktforumet ble etablert i 2011 og har ca. 20 deltakere fra Oslo kommune, Oslo politidistrikt, PST og RVTS øst. Kontaktforumet er et ressursteam som henviser til - og samarbeider med - andre ressurser i Oslo. SaLTo-koordinatorene, SaLTo-teamet i Utdanningsetaten, SaLTo-sekretariatet, ekstremisme-koordinatoren og kriminalitetsforebyggende koordinator i Oslo politidistrikt kan gi mer informasjon om arbeidet i kontaktforumet.

Politiets sikkerhetstjeneste (PST)

PST er en særskilt polititjeneste direkte underlagt Justis- og beredskapsdepartementet. PST er en landsdekkende tjeneste med en sentral enhet i Oslo (Nydaalen) og lokale enheter i de andre politidistriktene. PST forebygger rekruttering til voldelig ekstremisme dels gjennom egne aktiviteter og dels gjennom samarbeid med andre instanser som politi og kommuner. Du kan lese mer om PST – eller tipse PST her:

<http://www.pst.politiet.no/>

5

SaLTo-dokumenter

Handlingsplan mot hatkriminalitet og voldelig ekstremisme i Oslo 2015–2018

Handlingsplanen ble utarbeidet av *SaLTo kontaktforum for forebygging voldelig ekstremisme* høsten 2014 og ble godkjent i Politirådet i Oslo 18.12.2014. Handlingsplanen er tverrsektoriell med 27 tiltak. Det er ikke satt noen aldersgrenser for målgruppene i planen, som innenfor SaLTo-modellen for øvrig.

SaLTo: SaLTo-rutiner – ekstremisme

SaLTo kontaktforum for forebygging voldelig ekstremisme utarbeidet høsten 2014 *SaLTo-rutiner – oppfølging av personer som kan bli rekruttert til, eller som har deltatt i, konflikter eller kamphandlinger i privat regi i utlandet*. Rutinene skal være et verktøy for ansatte i Oslo kommune, Oslo politidistrikt og PST, som jobber med de aktuelle målgruppene.

Radikalisering og ekstremisme - undervisningsopplegg

Utdanningsetaten i Oslo utarbeidet i 2014, sammen med SaLTo, undervisningsopplegget *Radikalisering og ekstremisme for samfunnsfag Vg1 og Vg2*. Materialet kan benyttes sammen med denne veilederen, *Veileder ved bekymring*, og skolebesøk fra støtteapparatet i kommunen eller politiet.

**Kommunale
samarbeidspartnere**

SaLTØ

-modellen

**Statlige
samarbeidspartnere**

Lokale og regionale SaLTØ styringsgrupper

med bydelsdirektører, politistasjonssjefer, områdedirektører fra utdannings-etaten med flere.

**Velferdsetaten
Utdanningsetaten
Barne- og familie-
etaten**
m. fl.

Bydeler:

Alna
Bjerke
Ullern
Grorud
Sagene
Frogner
Stovner
Østern
Nordstrand
Gamle Oslo
Vestre akers
Nordre Aker
Grünerløkka
St.Hanshaugen
Søndre Nordstrand

SaLTØ = Sammen Lager vi et Trygt Oslo. Samarbeidsmodell mellom Oslo kommune og Oslo politidistrikt om det kriminalitetsforebyggende arbeidet blant barn og unge. Kartet gjenspeiler hvordan SaLTØ-modellen fungerer, ikke de ordinære styrings-linjer i stat og kommune.

Politirådet

*Styringsgruppe for
SaLTØ-modellen*

byrådsleder, politimester,
byråder, visepolitimestre,
kommundirektører,
med flere.

Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester

sekretariat for Politirådet

SaLTØ-sekretariatet

– i Velferdsetaten

SaLTØ- koordinatorene

*15 bydeler og Oslo sentrum
og Utdanningsetaten*

Fagkonsulenter barnevern

– ved politistasjonene
– ansatt i Bydel Gamle Oslo

Lokale og regionale arbeidsgrupper og nettverk

– stat, kommune, privat
og frivillig

Oslo politidistrikt

Etterretningsavsnittet/EPO

Politistasjoner:

Stovner
Sentrum
Grønland
Majorstua
Manglerud

SaLTØ kontaktforum

– forebygge hatkriminalitet og
voldelig ekstremisme

SaLTØ-koordinatorene
SaLTØ-sekretariatet

Krim.forebyggende koordinator i politiet
Koordinator – radikalisering i politiet
Etterretningsavsnittet/EPO på politihuset
Rådhuset
Politihuset
RVTS Øst
Politiets sikkerhetstjeneste (PST)
med flere.

PST

Konfliktrådet i Oslo og Akershus

Ungdoms koordinatorene
– ved politistasjonene

Kriminalomsorgen region øst
Helse Sør-Øst
NAV
KRÅD

6

Nettsider, informasjon og lenker

www.radikalisering.no – nettsiden til departementene

Dette er nettsiden til departementene med informasjon om radikaliserings og voldelig ekstremisme. Nettsiden er for deg som ønsker hjelp, råd eller kunnskap om radikaliserings og voldelig ekstremisme. Den kan være nyttig for ansatte i skoler, barnevern og politi, eller for andre som jobber med ungdom, foreldre og de unge selv.

Handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme (2014)

Handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme er regjeringens handlingsplan for å forebygge radikaliserings og voldelig ekstremisme. Handlingsplanen ble utgitt av Justis- og beredskapsdepartementet i juni 2014. Handlingsplanen med 30 tiltak beskriver en bred innsats for å forebygge radikaliserings voldelig ekstremisme.

Forebygging av terrorisme og annen kriminalitet – rapport

Professor ved Politihøgskolen, Tore Bjørgo, har gitt ut en kortfattet rapport, *Forebygging av terrorisme og annen kriminalitet* (2011:1) hvor han presenterer strategier og en helhetlig modell for forebygging av terror, voldelig ekstremisme og kriminalitet. Du finner rapporten på [radikalisering.no](http://www.radikalisering.no) eller nettsiden til Politihøgskolen.

Forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme på internett – rapport

Rapporten (2013:1) gir ny innsikt på et felt som hittil har fått begrenset oppmerksomhet i Norge og internasjonalt. Betydningen av internett og sosiale medier har vært undervurdert når det gjelder radikaliserings og rekruttering til ekstremisme. Mye tyder på at internett kan redusere avstanden mellom tanke og handling. Du finner rapporten på [radikalisering.no](http://www.radikalisering.no) eller nettsiden til Politihøgskolen.

Alvorlige hendelser i utdanningsinstitusjoner – veileder

Utdanningsdirektoratet og Politidirektoratet ga høsten 2013 ut veilederen *Alvorlige hendelser i barnehager og utdanningsinstitusjoner. Veiledning i beredskapsplanlegging*. I veilederen defineres en alvorlig hendelse som en tilsiktet hendelse der våpen eller annen form for vold brukes eller trues med å tas i bruk.

Det kan skje igjen – rapport

Rapporten kommer med forslag til hvordan skolen systematisk og helhetlig kan arbeide mot rasisme, antisemittisme og diskriminering på bakgrunn av elevens etniske, religiøse eller kulturelle tilhørighet. En arbeidsgruppe nedsatt av Kunnskapsdepartementet la fram rapporten i 2011.

Tilgjengelige, tøffe og trygge? Forebygging av kriminalitet på internett – rapport

Unge nettbbruk er omfattende. Mobbing, hatefulle ytringer, trusler, lovbrudd og nettekstremisme forekommer. Redd Barna og SaLTø ga ut rapporten i 2013. Justis- og beredskapsdepartementet har bidratt med finansiering.

Dobbeltliv – forebygging av mobbing, hatprat og seksuelle krenkelser på internett - rapport

Rapporten *Dobbeltliv – Forebygging av mobbing, hatprat og seksuelle krenkelser på Internett* ble gitt ut høsten 2014. Rapporten er utarbeidet av SaLTø i Grovuddalen i samarbeid med Redd Barna. Ungdommer har deltatt gjennom kafédialoger. Justis- og beredskapsdepartementet har bidratt med finansiering.

FRA DANMARK:

VINK – Veilednings- og rådgivningssenter i København

VINK er en veilednings- og rådgivningsenhet i København kommune som jobber med å forebygge radikaliserings og ekstremisme. Enheten bistår ansatte som jobber med unge i København. Det er et nært samarbeid med SSP, jf SaLTø i Oslo. Du kan lese mer om VINK her: <https://www.kk.dk/vink>

Danske håndbøker

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold i Danmark har gitt ut fem små håndbøker i forebygging av ekstremisme. Målgruppe for bøkene er ansatte i kommunen, politiet og frivillige organisasjoner som jobber med unge. Du finner håndbøkene her: <http://sm.dk/publikationer/forebyggelse-af-ekstremisme-1>

7

Hva gjør jeg ved bekymring?

Når du har drøftet bekymringen med kollegaer og din leder må dere vurdere om andre etater skal ha bekymringsmelding eller om andre etater skal kontaktes for samarbeid. Bekymringen følges opp med en bekymringssamtale og en avklaring før det eventuelt settes inn relevante, forebyggende tiltak.

TRINN	HANDLING	ANSVARLIG
1	Bekymring. Ansatte som er bekymret for - og / eller blir oppsøkt av en ungdom/person identifiserer mulige bekymringstegn. <i>(Se Mulige bekymringstegn s. 9)</i>	Ansatte
2	Drøft bekymringen. Drøft eventuelt bekymringene med kollegaer. Hvis den unge går på skolen så drøftes bekymringen med ledelsen og eventuelt med de pedagogiske og faglige ressurser på skolen (ressursteam). Det avtales hvem som har hovedansvar for å følge opp bekymringen videre. Det avtales hvem og hvordan man skal gå i dialog med personen.	Ledelsen Skolen Virksomheten
3	Gå i dialog. Gå i dialog med personen. Ved fortsatt bekymring etter samtalen kan skolen/virksomheten drøfte saken anonymt med barnevern og/eller lokalt politi (forebyggende avsnitt). Det sendes eventuelt bekymringsmelding til barnevern og/eller politi. Alvorlige bekymringer følges opp og koordineres mellom lokal politikontakt og PST.	Skolen Virksomheten Barnevern Politi
4	Oppfølging. Hvem kan følge opp/koordinere arbeidet rundt ungdommen/personen? Lag en plan for å jobbe helhetlig med den unge/personen. <i>(Se mulige risiko- og beskyttelsesfaktorer s. 10 og mulige tiltak s. 11)</i>	SaLTo-nettverket Politiet

8

Mulige bekymringstegn

Intensjoner og motivasjon for radikaliserings og ekstremisme er ofte sammensatt: Provosere og utfordre, få oppmerksomhet for egen del – og for saken. Få bekreftelse og finne venner, sosiale nettverk og identitet. Søke trygghet og støtte. Ungdomsopprør/ulovlige aksjoner, spenning, status og makt. Moralsk sjokk, reaksjon på krig, overgrep, undertrykkelse, fattigdom m.m. Stort engasjement knyttet til innvandring og flyktninger, ønsker endringer – eller å gi støtte. Press/motivasjon/påvirkning som tar utgangspunkt i det transnasjonale familieliv og nettverk.

Det finnes ingen fasit i forebyggende arbeid. Det kan være sammensatt motivasjon og flere mulige bekymringstegn. Her er noen tips til mulige bekymringstegn eller signaler som ikke nødvendigvis er bekymringsfulle i seg selv, men kan være det samlet. Listen er ikke uttømmende:

BEKYMNINGSTEGN
UTTALELSER/YTRINGER Eksempler: • Intoleranse for andres synspunkter • Fiendebilder - vi og dem • Konspirasjonsteorier • Hatretorikk • Sympati for absolutte løsninger som avskaffelse av demokrati • Legitimerer vold • Trusler om vold for å nå politiske mål
INTERESSER/UTSEENDE/SYMBOLBRUK Eksempler: • Appellerer til og søker etter ekstremistisk materiale på nett • Endrer utseende, klesdrakt m.m. • Benytter symboler knyttet til ekstremistiske idealer og organisasjoner • Slutter på skolen, med fritidsaktiviteter m.m.
AKTIVITETER Eksempler: • Opptatt av ekstremisme på internett og sosiale medier • Deltar på demonstrasjoner og voldelige sammenstøt med andre grupper • Bruker trusler og vold som følge av ekstremisme • Hatkriminalitet • Reisevirksomhet som kan føre til økt radikaliserings og kontakt med ekstremister
VENNER OG SOSIALE NETTVERK Eksempler: • Endrer nettverk og omgangskrets • Omgås med personer og grupper som er kjent for ekstremisme • Omgås i grupper der det utøves trusler vold og/eller annen kriminell virksomhet • Medlem i ekstremistiske grupper, nettverk og organisasjoner

9

Mulige risiko- og beskyttelsesfaktorer

	RISIKOFAKTORER	BESKYTTENDE FAKTOR
PERSONLIGE FAKTORER	• Marginalisert/diskriminert • Mangler tilhørighet/søker tilhørighet • Skolerelaterte problemer • Psykiske problemer • Mangler kunnskap • Traumatiske opplevelser • Søkende etter svar • Individuell sårbarhet • Betrakter seg selv som offer • Mangler selvkontroll/ impulsiv	• Reflektert ungdom • Skoleflink • Hobbies eller aktiv i idrett • Mestringsfølelse • Robust • Opplevelse av mening • Selvtillit • Livskvalitet • God helse
FAMILIEMESSIGE FAKTORER	• Påvirkning av transnasjonalt familieliv og nettverk • Foreldre som sliter i foreldrerollen • Sosiale problemer i familien • Psykiske problemer i familien • Rusmisbruk • Fattigdom eller arbeidsledighet • Vold eller annen omsorgssvikt • Ekstremisme hos venner/ familie	• Ressurssterk familie • Høy sosioøkonomisk status • Støttende foreldre • God kommunikasjon og samspill
SOSIALE FAKTORER	• Lav sosial status • Mangler tilhørighet/søker tilhørighet • Marginalisert ungdom • Opplevd diskriminering • Negativ påvirkning av venner • Liten/ingen deltakelse i sosiale felleskap • Arbeidsledig • Livsstil som omfatter kriminalitet • Utrygt lokalområde	• Positiv påvirkning av venner • Skole eller arbeid • Prososiale venner • Deltakelse i storsamfunnet • Deltakelse i organiserte eller/ og uorganiserte aktiviteter. • Trygt lokalområde
MOTIVASJONS-FAKTORER	• Behov for felleskap • Annerkjennelse • Spenning • Beskyttelse • Ekstremistiske forbilder • Føler at ens religion, kultur, land, nasjon m.m. er under angrep	• Gode nettverk • Deltar i stor-samfunnet • Deltar i aktiviteter • Gode venner og forbilder • Mål og interesser
IDEOLOGISKE OG KULTURELLE FAKTORER	• Politisk debatt - kulturell identitet • Misnøye med sosial og økonomisk urettferdighet • Legitimering og rettferdiggjøring av vold for å nå mål • Sympati for absolutte løsninger • Konspirasjonsteorier • Polariserende fiendebilder	• Forståelse for demokrati, valg-frihet, toleranse og respekt for mangfold. • Kritisk til kilder og informasjon

10

Mulige tiltak

Det kan benyttes en rekke metoder, tiltak og tjenester innenfor ulike sektorer. Det er summen av de forebyggende innsatsene mot kriminalitet, hatkriminalitet og voldelig ekstremisme som gir resultater. Innsatsen koordineres gjennom SaLTo-modellen. Her omtales kort noen relevante tjenester, tiltak og metoder.

Samarbeid mellom tjenester og sektorer

Handlingsplan mot hatkriminalitet og voldelig ekstremisme i Oslo 2015–2018 – med 27 tiltak - foreskriver en bred forebygging som omfatter en rekke kommunale og statlige sektorer, samt privat og frivillig sektor. Samarbeidet lokalt skal koordineres gjennom Politirådet, SaLTo og Kontaktforumet mot ekstremisme i Oslo. I kommune og stat står følgende tjenester og sektorer sentralt:

- Utdanningssektoren: Skoler m.m.
- Kultur- og fritid: Fritidsklubber, utekontakter m.m.
- Helse og omsorg: Barnevern, sosial, helse m.m.
- Arbeid og inkludering: NAV m.m.
- Justissektoren: PST, politi, kriminalomsorg, konfliktråd m.m.

Individuell plan

Tiltak og tjenester kan med fordel samles i en individuell plan.

Dialog som metode

Dialog er en sentral metode for å forebygge voldelig ekstremisme. Dialog som metode er godt kjent fra kriminalitetsforebyggende arbeid blant barn og unge - i kommune og politi. Dialog gir gode relasjoner, forståelse og respekt, som igjen sikrer god forebygging, endring og trygghet - uten ekstremisme.

Bekymrings- og oppfølgingssamtaler

Bekymringssamtalen er mye benyttet av politiet i arbeidet med unge lovbyggere. Bekymringssamtalen blir også, i en videreutviklet utgave, benyttet i arbeidet med å forebygge voldelig ekstremisme. Oslo politidistrikt kan gjennomføre samtalene alene, i samarbeid med Oslo kommune og/eller andre instanser.

Mentorer

SaLTo benytter mentorer i arbeidet med unge lovbyggere – og i arbeidet med unge som kan bli rekruttert til ekstremisme. I Danmark og Sverige har de lang erfaring i å benytte mentorer. Mentoren er en rådgiver og støttespiller som kan følge den unge tett opp over tid.

Foreldreveiledning og nettverk

Foreldreveiledning og foreldrenettverk kan etter behov etableres lokalt, regionalt eller sentralt.

Exit- og avradikaliseringsprogrammer

Det er pr. dato ikke aktive exit- og avradikaliseringsprogrammer i Oslo eller Norge. SaLTo tar utgangspunkt i individuelle behov, intervensjoner og planer.

Det vises for øvrig til *Handlingsplan mot hatkriminalitet og voldelig ekstremisme i Oslo 2015–2018* med til sammen 27 tiltak.

Viktige telefonnummer og notater

AKTUELLE TELEFONNUMMER:	
Barnevernet i bydelene (Barnevernvakten utenom kontortid (tlf. 92 83 83 28))	02180
SalTo-koordinatorer (www.salto.oslo.no)	02180
SalTo-sekretariatet (www.salto.oslo.no)	23 47 51 64
Forebyggende avdelinger, politistasjonene, Oslo politidistrikt	02800
Kriminalitetsforebyggende koordinator - radikalisering, Oslo politidistrikt	22 66 95 80 / 48 95 31 10
Oslo politidistrikt (www.politi.no)	02800
PST (post@pst.politiet.no)	23 30 50 00

ANDRE AKTUELLE TELEFONNUMMER:	

Notater

[illegible]